

Viljelyvarmuutta herneelle

Tero Tolvanen
Luomuasiantuntija
ProAgria Pohjois-Karjala

Herne on valkuaisomavaraisuutta

- Rypsi 1 500 kg/ha
  - 330 kg raakavalkuaista
  - Typpilannoitus noin 100 kg/ha
- Herne 3 000 kg/ha
  - 660 kg raakavalkuaista
  - Ei tarvitse lannoitusta

Kasvupaikan valinta

- Juolavehnätön
- Hieta- ja savimaille
  - Hiue optimipaikka?
- pH yli 6 tai ymppäys
- Ojitus kuntoon – herne kärsii sekä kuivuudesta että märkydestä
- Kierrossa viljojen väliin, kohtuullinen typpilannoitusvaikutus
- Hernettä vain kerran viljelykierrossa

Hernettä savimaalla

Kuva: Tero Tolvanen

Agria

Tero Tolvanen, Herneen
luomuviljely

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Hernettä hietamoreenilla

Kuva: Tero Tolvanen

Tero Tolvanen, Herneen
luomuviljely

Kylvömäärä ja siemenseos

- Kylvömäärä 80 – 130 kpl/m² puhtaana kasvustona
- eli 200 – 400 kg/ha
- Tukiviljaa enintään 10 %, jos haluaa kaikki palkkiot
  - Kaura tai vehnä
  - Tukikasvin osuus sadosta kasvaa nopeasti, jos sitä lisätään yli 15 % rajan
- Viljely vähällä tukikasvilla on riskialtista kevyillä mailla
  - Juolavehänä vetää kasvuston nurin

Viljely seosviljana pienellä riskillä

- Yleinen seos: 100 kg hernettä ja 100 kg kauraa
- Sadossa alle 30 % hernettä
  - Seoksen valkuaispitoisuus 16 – 17 % (herneellä 22 % ja viljalla 14 %)
- Myös useamman lajin seoksia on käytössä, joissa hernettä mausteeksi
  - Herne, kaura, ohra, vehnä ja jopa rypsi

Lajikkeet

- Viljaseoksiin pitkävartinen herne
- Siemenen koko vaihtelee lajikkeiden välillä paljon, tsp. 242 – 324 g
- Lako lajikekokeissa 25 – 61 %
- Korrenpituus 67 – 97 cm
- Siemenen saatavuus on toisinaan rajallista
- Karita ja Rokka vahva- ja lyhytvartisia
  - Sopivat puhdaskasvustoon
- Ingrid on vahva- ja pitkävartinen
  - Miinuksena iso siemen
- Jermu ja Rocket pieni- ja keltasiemenisiä
- Hulda, Perttu, Stok ja Sohvi pitkiä

Lannoitus

- Ei välttämätöntä
- Naudan kuivalanta sopii hyvin
- Runsas liukoinen typpi on riski
- Fosfori on rajoittava ravinne
- Mieluiten esikasville

Tero Tolvanen, Herneen
luomuviljely

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton
johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Kylvö

- Kylvetään ajoissa – sietää hallaa
- Kylvösyvyys 5 -7 cm
- Tukiviljan voi kylvää toisesta säiliöstä
- Tarkkaile kylvön tasaisuutta
  - Liika vauhti on pahasta
- Jyräys kylvön jälkeen
  - Tasainen itäminen
  - Kivien painaminen
- Jää helposti pintaan, jolloin taimettuu epätasaisesti ja tuo ongelmia syksyyn

Hernekekeen kylvä 18.5.2013

Pääkasvi kylvettiin siemensäiliöstä

Pellonpientareella 9.8.2013

Puinti 23.8.2013

Aluskasvina italianraiheinää 10 kg/ha

Puinti lyhyeen sänkeeseen

Satotuloksia

- Puintikosteus Hulda 24,5 %, Rocket 20,8 %
- Hernesato 3 200 – 4250 kg/ha
- Rocket 400 kg/ha Huldaa satoisampi
- Vehnäsato 300 – 900 kg/ha
- Valkuaiset Hulda 24,5 %, Rocket 22,9 % Anniina 14,9 %

Korjuu ja kuivatus

- Puitava matalaan, oli pystyssä tai ei
- Puitaessa puhdasta hernetä/itävää siementä säädetään varstasilta väljälle ja kelan kierrokset minimiin
- Kylmäilmakuivuri on herneelle hyvänä syksynä hyvä
- Lämminilmakuivurin herne varaa pitkäksi aikaa, koska siemen on iso
  - Kuivauksen jaksotus
- Isoista herneistä voi olla riesaa vielä jauhatusvaiheessakin
- Murskesäilöntä muurahaishapolla toimii, jos on tehokas mylly tai puhdas kasvusto

Yhteenveto viljelyvarmuudesta

- Savesta maalajissa
- Juolavehnätön lohko
- Piensiemenninen herne
- Kylvetään ajoissa
- Tarvittaessa tukiviljaa
- Uusi ja iso puimuri
- Säilöntä ja syöttö mietitty

Tästä Jermua 3 000 kg/ha

